

1WYROK

2WIMIENIU

2.1RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

2.2.0.0.0.1 Dnia 30 lipca 2020 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym - Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Małgorzata Ziółka

Sędziowie: SO Leszek Matuszewski

SO Jarosław Ochocki

Protokolant: p.o. stażysty Mariola Urbanowicz

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej del. do Prokuratury Okręgowej Marcina Szuby

po rozpoznaniu w dniu 23 lipca 2020 roku sprawy:

1. **R. K.** oskarżonego o popełnienie przestępstw z art. 62 ust 1 i 2 oraz z art. 56 ust. 1 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii

2. **G. P.** oskarżonego o popełnienie przestępstwa z art. 56 ust. 1 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii

na skutek apelacji, wniesionych przez oskarżonego R. K. i Prokuratora Okręgowego w Poznaniu

od wyroku Sądu Rejonowego w Pile z dnia 12 listopada 2019 roku sygnatura akt II K 363/19

I. uchyla zaskarżony wyrok w części uniewinniającej oskarżonego G. P. od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 56 ust. 1 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i w tym zakresie sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Pile do ponownego rozpoznania,

II. w pozostałym zakresie utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,

III. zwalnia oskarżonego R. K. z obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa połowy kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, w tym od uiszczenia opłaty za II instancję.

/Jarosław Ochocki/ /Małgorzata Ziółka/ /Leszek Matuszewski/

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	IV Ka 175/20
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

0.11.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Pile z 12 listopada 2019 roku, sygnatura akt II K 363/19

0.11.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

0.11.3. Granice zaskarżenia**0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

0.11.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

0.11.4. Wnioski

#	uchylenie	#	Zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

0.12.1. Ustalenie faktów

0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
		XXXXXXXXXX	XXXXXXXXXXXX	XXXXXXXXXXXX	XXXXXXXX
0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
	XXXXXXXXXX	XXXXXXXXXXXX	XXXXXXXXXXXX	XXXXXXX	

0.12.2. Ocena dowodów

0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów

i 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

(akt oskarżenia – karta 52 - 63 akt)

Wyrokiem z dnia 12 listopada 2019 roku Sąd Rejonowy w Pile uniewinnił G. P. od zarzucanego mu czynu, a z uzasadnienia wyroku wynika, że stało się tak dlatego, że Sąd I instancji uznał, że wyjaśnienia R. K., nie poparte innymi dowodami, nie mogą stanowić podstawy skazania G. P..

(wyrok – karta 124 - 125 akt, pisemne uzasadnienie – karty 134 – 136v akt)

Z wyrokiem tym nie zgodził się Prokurator Rejonowy w Pile, zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych, i wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Pile do ponownego rozpoznania.

(apelacja prokuratora – karty 148 – 154)

Na wstępie Sąd Okręgowy zauważa, że dla pełniejszego wykazania wad zaskarżonego orzeczenia w pierwszej kolejności należałoby podnieść zarzut dowolności w ocenie materiału dowodowego, czego konsekwencją był, poniesiony w apelacji, zarzut błędu w ustaleniach faktycznych.

Pomimo powyższego zastrzeżenia, Sąd Odwoławczy, odnosząc się do zasadniczego zarzutu apelacji, dotyczącego niesłusznego uniewinnienia oskarżonego G. P. od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 56 ust. 1 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, całkowicie zgadza się ze skarżącym, że Sąd Rejonowy dopuścił się błędu w ustaleniach faktycznych przyjmując, iż oskarżony G. P.

nie popełnił zarzucanego mu przestępstwa.

Sąd Rejonowy przeprowadził w niniejszej sprawie wyczerpujące postępowanie dowodowe, a Sąd Okręgowy, przeprowadzając kontrolę instancyjną zaskarżonego orzeczenia, nie dostrzegł, aby istniała możliwość przeprowadzenia jeszcze jakiegoś innego dowodu, który pomógłby w ustaleniu przebiegu przedmiotowego zdarzenia.

Następnie Sąd Rejonowy dokonał oceny zebranego w sprawie i w całości ujawnionego materiału dowodowego, niestety czyniąc to wbrew obowiązującym w tym względzie zasadom (art. 7 k.p.k.). Wprawdzie każdy z ujawnionych w toku przewodu sądowego dowodów poddany został ocenie, ale dokonana przez Sąd I instancji ocena tego materiału dowodowego, w szczególności wyjaśnień R. K., nie uwzględnia wskazań doświadczenia życiowego i reguł logicznego rozumowania, wykracza poza ramy swobodnej oceny dowodów, nie jest dokładna i wykazuje błędy logiczne.

Podniesiony w apelacji zarzut błędu w ustaleniach faktycznych jest immanentnie związany z zarzutami naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów postępowania i jest pochodną odmiennej oceny dowodów, dokonanej przez skarżącego w wywiedzionym środku odwoławczym, którą to ocenę, w tym konkretnym przypadku, Sąd Odwoławczy w pełni podziela.

Podkreślenia też w tym miejscu wymaga, że o błędzie w ustaleniach faktycznych można mówić tylko wówczas, gdy zasadność ocen i wniosków wyprowadzonych przez sąd orzekający z okoliczności

ujawnionych w toku przewodu sądowego nie odpowiada zasadom logicznego rozumowania. Zarzut taki mógłby być skuteczny jedynie w razie wykazania, jakich uchybień w świetle wskazań wiedzy, jak również doświadczenia życiowego i logiki dopuścił się sąd orzekający w dokonanej przez siebie ocenie dowodów. Apelacja Prokuratora Rejonowego w Pile spełnia te wymogi, a zawarta w niej argumentacja jest w istocie prawidłową oceną faktów i okoliczności niniejszej sprawy, a zatem zasługiwała na uwzględnienie. Skarżący wykazał bowiem, że zasadność ocen i wniosków wyprowadzonych przez sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego nie odpowiada zasadom logicznego rozumowania.

Przede wszystkim podnieść należy, iż to że oskarżony konsekwentnie nie przyznaje się do zarzucanego mu czynu, nie może z góry wykluczyć możliwości przypisania oskarżonemu sprawstwa (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 4 października 2005 roku, sygnatura akt II AKa 194/05).

Dalej, Sąd I instancji wprawdzie prawidłowo ustalił, że jedynym dowodem wskazującym na to, że G. P. popełnił zarzucane mu przestępstwo są wyjaśnienia R. K., ale dopuścił się błędu w ocenie wyjaśnień R. K., bezzasadnie uznając je za materiał dowodowy niewystarczający do skazania G. P..

Sąd II instancji przyznaje, iż niewątpliwie zasadniczym i jedynym dowodem wskazującym na sprawstwo i winę oskarżonego G. P. w zakresie zarzucanego mu przestępstwa są w rzeczy samej

wyjaśnienia R. K.. Występując w roli podejrzanego, R. K. podał fakty i okoliczności, które dały podstawę do przedstawienia G. P. zarzutu z zakresu naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, a po drugie dały podstawę do wniesienia aktu oskarżenia. Jednak Sąd Rejonowy popełnił błąd twierdząc, iż wyjaśnienia R. K. nie mogą być podstawą skazania G. P..

Sąd Okręgowy przypomina w tym miejscu, iż szczególnym dowodem z wyjaśnień oskarżonego jest dowód z pomówienia, który może polegać bądź na obciążeniu innej osoby odpowiedzialnością za zarzucany czyn, przy zrzuceniu odpowiedzialności z własnej osoby, bądź to na obciążeniu innej osoby współsprawstwem. Podkreślić trzeba jednak, iż pomówienie nie zmienia ani charakteru dowodu, ani też – co do zasady - sposobu dokonania jego oceny. Wyjaśnienia oskarżonego, czy oskarżonych zawierające pomówienie nie są dowodem „lepszym” czy „gorszym”, nie podlegają też odmiennym od wyrażonych w art. 7 k.p.k. reguł oceny. Jednakże treść złożonych w takim przypadku wyjaśnień oraz źródło dowodowe, z którego pochodzą, wymagają zachowania szczególnej ostrożności przy dokonywanej ocenie ich mocy dowodowej. Ukształtowana w tej mierze linia orzecznicza Sądu Najwyższego nakazuje w takim wypadku dokonanie szczególnie wnikliwej i ostrożnej oceny ze strony sądu, który powinien zbadać, czy pomówienie jest konsekwentne i stanowcze, czy jest zgodne z doświadczeniem życiowym oraz logiką wypadków, czy znajduje potwierdzenie w innych dowodach bezpośrednich lub pośrednich i

czy wreszcie pomawiający nie ma interesu osobistego lub procesowego w obciążaniu współoskarżonego (tak wyrok SN z 28 listopada 1978 sygn. akt VI KRN 246/78 opubl. OSNPG 1979/4/64; por. także: wyrok SN z 15 lutego 1985 sygn. akt IV KR 25/85 opubl. OSNKW 1985/11-12/103, wyrok SN z 11 września 1984 sygn. akt IV KR 141/84 opubl. OSNPG 1985/6/85).

W kontekście powołanego powyżej orzeczenia Sądu Najwyższego oczywistym zatem jest, iż aby owo dokonane przez R. K. pomówienie oskarżonego G. P. o niezgodne z prawem zachowanie mogło zostać uznane za wiarygodny materiał dowodowy musiało zostać ocenione przez pryzmat tego, czy było konsekwentne, dalej, czy znalazło potwierdzenie w innym zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym i wreszcie, czy R. K. nie miał osobistego, tudzież procesowego interesu, aby G. P. pomówić niesłusznie.

Analizując powyższe Sąd II instancji zauważa, że w toku całego postępowania R. K. wielokrotnie wypowiadał się o pozostającym w kręgu zainteresowania organów ścigania, a potem sądu rozstrzygającego, przedmiocie. Wielość wypowiedzi R. K. składanych w czasie, kiedy występował w różnych rolach procesowych, to jest podejrzanego, a potem oskarżonego, a po wtóre to, że niezależnie od etapu prowadzonego postępowania i niezależnie od roli procesowej R. K. konsekwentnie wskazywał, że oskarżony G. P. uczestniczył w obrocie substancji psychotropowych, gdyż zbył mu łącznie nie mniej niż 40 gram amfetaminy, przemawia za wiarygodnością jego wyjaśnień.

Wreszcie zauważyć też należy, że R. K. podtrzymywał swoje obciążające G. P. wyjaśnienia także w trakcie konfrontacji z nim, i to zarówno w toku postępowania przygotowawczego, jak i na rozprawie przed Sądem I instancji. W swoich wyjaśnieniach obciążających G. P., R. K. nie umniejszał swojej winy i jego wyjaśnienia stały się także podstawą postawienia i jemu zarzutów z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, a w końcu wydania wyroku skazującego go za te przestępstwa na karę 3 lat pozbawienia wolności.

Charakterystyczne przy tym jest to, że Sąd I instancji nie miał oporów, aby wyjaśnienia R. K. uznać za wiarygodny materiał dowodowy, wystarczający do uznania go winnym zarzucanych mu przestępstw i wydania wobec niego wyroku skazującego, pomimo, iż w tym zakresie także nie ma dowodów potwierdzających jego wyjaśnienia.

Prawdą jest, że pomawiające G. P. wyjaśnienia R. K. nie znalazły potwierdzenia w innych dowodach. Jednak wypracowana w orzecznictwie Sądu Najwyższego praktyka wskazująca na owo wsparcie pomówienia w innym materiale dowodowym ma charakter jedynie pozytywnej weryfikacji. Oznacza to, że nawet brak wystąpienia tego rodzaju elementu sam w sobie nie może oznaczać automatyzmu w konieczności zdyskwalifikowania twierdzeń pomawiającego. To bowiem zależy od okoliczności i realiów konkretnej sprawy. Sąd Okręgowy zauważył w tym miejscu, iż tak sam Sąd Najwyższy, jak i sądy powszechne,

wielokrotnie podkreślały w swoim orzecznictwie, że procedura karna nie wyłącza możliwości oparcia ustaleń faktycznych tylko na jednym dowodzie, byleby ocena tego dowodu była rzeczowa oraz logiczna i nie wkraczała w sferę dowolności – tak między innymi Sąd Apelacyjny w Łodzi, w wyroku z dnia 25 kwietnia 2013 roku wydanym w sprawie o sygnaturze akt II AKa 41/13, Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 26 kwietnia 2013 roku wydanym w sprawie o sygnaturze akt II AKa 61/13.

Podsumowując, ocena wyjaśnień R. K. musi zostać uznana za dowolną, gdyż Sąd I instancji w ogóle nie odniósł się do kwestii konsekwentności jego pomówień, podtrzymywania ich w trakcie konfrontacji z G. P., braku interesu procesowego R. K. w składaniu tych pomówień, a wreszcie braku wykazania, iż R. K. miał jeszcze jakieś inne powody, aby pomawiać G. P..

Przypomnieć także należy, że sąd ma prawo oprzeć się na jednych dowodach, a pominąć inne, jeśli ich treść była rozbieżna. W takiej sytuacji istota rozstrzygnięcia polega na daniu priorytetu niektórym dowodom. Obowiązkiem sądu jest wówczas wskazanie, dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych – wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 29 lutego 2012 roku, sygnatura akt II AKa 35/12. Zdaniem Sądu Okręgowego, z tego obowiązku Sąd Rejonowy nie wywiązał się w sposób prawidłowy.

Podsumowując, podniesiony w apelacji zarzut błędu w ustaleniach faktycznych okazał się słuszny, gdyż skarżący wykazał konkretne uchybienia w zakresie zasad

